

سخن سردبیر

جای آن دارد قلم را - به قول خواجه ابوالفضل بیهقی دبیر که در رثای خواجه بونصر مشکان گفته بود - لختی بر روانشاد دکتر باقر آیت الله زاده شیرازی (۱۳۱۵ نجف اشرف - ۱۳۸۶ تهران) بگریانم. سزاست عنان قلم بر نگیرم تا آنچه از سر دلتنگی می خواهد در سوگ یکی از اصحاب قلم و علم و دانش ایران بنگارد. آنکه مرگش نیز شگفت بود؛ آن غروب ۲۸ مرداد ۱۳۸۶ که آن بزرگ آنگونه با شکوه فراخوانده شد.

در صبح روز تابستانی، سه شنبه ۳۰ مرداد ۱۳۸۶ هنگامی که پیکر آن روانشاد با همراهی جمعی از اصحاب فرهنگ این دیار از عمارت تاریخی مسعودیه - در خیابان اکباتان، که همواره چون دیگر آثار تاریخی کشور گرامی اش می داشت - به سمت میدان بهارستان تشییع می شد، هرگز باور نمی کردم به جای آن گرامی ارجمند موظف و مکلف به نوشتن سخن سردبیر شوم. دریغا و دردا، چندان نپایید تا اصحاب دانش از فضل او بیشتر بهره برند. سبحان الله الذی لا یموت ابدًا.

مجله اثر از جمله آثاری است که دکتر شیرازی از خود بر جای نهاده و جایگاه خاص آن نیز نزد همه محققان به ویژه در حوزه معماری و هنر اسلامی به درستی شناخته شده است. وزانت اثر با همت ستودنی آن روانشاد تا بدان پایه است و نزد پژوهشگران شناخته که سبب تأخیر در انتشار آن را - که به اختیار گرداندگان آن نیز نبود - با نگرانی تمام از دست اندرکاران مجله جویا می شدند. گاه با مهربانی و گاه با عتاب به تلاش بیشتر جهت رفع موانع کار ترغیب مان می کردند. این ها، همه از باقی الصالحات مردی است که با کار خود زیست و تا آخرین لحظات عمر گرانبارش که دگر نفسی بر نیامد تا ممد حیات باشد و مفرح ذات، سر از درگاه علم و خدمت صادقانه و بی ریا به وطن خود بر نداشت.

گویند: «اصل آدمی خاک است و خاکی می شود» کی خاک گردد آن کسی کو خاک این درگاه شد

مجله اثر مسیری نوین در پیش رو دارد. تمامی تلاش پژوهشگاه، ارتقا سطح علمی مقالات مجله و کسب رتبه علمی - پژوهشی آن است. از همین رو، هیأت تحریریه ای که مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است و حائز رتبه های دانشگاهی و هیأت علمی بر وجه علمی مقالات نظارت دقیق خواهند کرد.

دوره جدید انتشار اثر، همچنین از نظر سبک نگارش، تنظیم و حجم مقالات و شیوه تألیف، بنابر آنچه رسم متداول مجلات معتبر علمی است، با قبل از این، تفاوت آشکاری دارد. بی تردید ساختار مقالات علمی - پژوهشی با مقالاتی که گزارشی از یک موضوع به دست می دهند، متفاوت است. شایسته است متذکر شوم که رویکرد اثر، انتشار مقالاتی است که سهم عمده ای در تولید علم و دانش بشری و نظریه پردازی در حوزه میراث فرهنگی دارند. تألیفاتی که از دایره توصیف صرف بیرون هستند و نتایج پژوهشی دقیق و مشخصی را به دست می دهند. سهم چاپ مقالات گزارشی به سود مقالات ارزشمند پژوهشی، اندک خواهد بود. افزون بر این، چاپ مقالات ترجمه ای که هیأت محترم تحریریه آن را دربردارنده اندیشه ای و یافته ای جدید تشخیص دهند، بنابر تأکید وزارت علوم در هر شماره تنها یک مقاله است.

در دوره جدید اثر، همچنین در نظر است ضمیمه هایی به چاپ برسد. نخستین ضمیمه که به زودی انتشار خواهد یافت،

مجموعه مقالات روانشاد دکتر شیرازی و در واقع میراث فکری اوست. این ضمیمه به پاس ژرف بینی‌ها، غنای فکری و حرمت نهادن و ستودن شجاعت علمی ایشان به چاپ می‌رسد. ضمیمه‌های دیگر اثر، به صورت تخصصی‌تر به موضوعی خاص اختصاص می‌یابد.

سخن را به پایان می‌برم، اما پیش از آن که قلم را از کف بگذارم شکر نعمت‌هایی را بر خود واجب می‌دانم: نعمت آشنایی با دانشمند بلند همت و والا مرتبت، جناب آقای دکتر سید طه هاشمی، ریاست محترم پژوهشگاه؛ نعمت یاری‌های دوست دیرین و سلسله جنبان همت من، جناب دکتر مهدی موسوی کوهپر، معاون محترم پژوهشی پژوهشگاه و نعمت مساعدت بسیار اعضای دانشمند، شریف و محترم هیأت تحریریه مجله برای انتشار آن.

باید از عزیزانی هم یاد کنم که هر یک سهمی در فراهم آمدن این شماره از اثر داشتند: جناب دکتر خوشنویس، مدیر مسئول محترم؛ جناب محمد علی مخلصی، مدیر محترم امور اجرایی مجله؛ سرکار خانم ارشدی و جناب ابراهیم خانیکی و دیگر همکاران.

ادام الله اقبالکم و ضاعف جلالکم و جعل الی کل خیر مآلکم

جواد نیستانی